

Pilda polilor – Luca 19, 11-27

Pilda prezentată aici de evanghelistul Luca se aseamănă în unele privințe cu pilda talanților prezentată de evanghelistul Matei (Matei 25, 14-30), dar *în nici-un caz nu este identică cu ea*.

Se remarcă următoarele: diferențe de conținut și de formă arată că Isus nu a desconsiderat să prezinte două pilde *diferite și totuși asemănătoare* în ocazii diferite.

1. La Matei lipsește cadrul istoric, în timp ce la Luca este exprimat prin prezentarea răsplătirii robilor credincioși (compară cu Luca 19,17,19).
2. Potrivit cu prezentarea evanghelistului Luca, Isus vrea să corecteze părerea că venirea Sa va avea loc în curând. Din relatarea evanghelistului Matei rezultă că Domnul *înviează* așteptarea revenirii Sale în curând.
3. În pilda noastră Domnul este un om de neam mare, care va lua în stăpânire o împărăție. Matei vorbește numai despre un om cu avuție.
4. În evanghelia după Matei, Domnul împarte *totul*, toată avuția sa o dă slujitorilor lui. De aici rezultă mărimea avuției lui, în timp ce la Luca, numai *o mică parte* a posesiunilor sale este împărțită.
5. Relatarea evanghelistului Luca prezintă *depărtarea* Domnului ca pe o distanță în spațiu, în timp ce primul evanghelist o prezintă ca *perioadă de timp*.
6. Pilda polilor numește *zece* robi, în timp ce în pilda evanghelistului Matei sunt numai *trei* robi.
7. Potrivit relatării lui Matei, robii au primit un *număr diferit* de talanți, potrivit aptitudinilor lor: unul cinci, altul doi, iar cel de-al treilea numai un talant. După relatarea lui Luca, *toți* robii au primit numai *un* pol.
8. În prima Evanghelie câștigul este *în raport* cu numărul de talanți primiți. La Luca, câștigul *nu este* în raport cu darurile.
9. În pilda prezentată de Matei, unul din robi *îngroapă* talantul încredințat în pământ. Robul din evanghelia după Luca *păstrează* polul învelit într-un ștergar.
10. Robul necredincios prezentat de Matei este *aspru pedepsit*. La Luca *i se ia numai polul* încredințat. În pilda prezentată de Luca mai este ceva, care lipsește la Matei, și anume: *răzvrătirea* cetățenilor și pedeapsa care le-a fost dată.

Aceste puncte ne fac să tragem concluzia că Isus a prezentat două pilde diferite, în timpuri diferite, și în locuri diferite. Diferența celor două pilde constă în aceea că fiecare dintre ele urmărește scopuri diferite.

Gândul de bază în *Evanghelia după Matei* este că cei ce sunt mai puțin dotați nu trebuie să devină geloși, sau să-și piardă curajul când privesc la cei ce au daruri ale Duhului mai mari. Activitatea fiecăruia va fi apreciată după măsura darurilor spirituale care i-au fost date. În *Evanghelia după Luca*, gândul principal este că perioada slavei va veni abia după perioada de încercare, căci fiecare credincios va decide, după felul în care folosește harul mântuirii încredințat lui, partea pe care o va primi în timpul domniei Domnului. În timp ce la Matei talanții înseamnă *darurile Duhului*, a căror mărime este dependentă de aptitudinile naturale, polii, sau minele, la Luca reprezintă *mântuirea dăruită de Dumnezeu*, fiind însoțită de porunca de a fi răspândită, un har și o misiune care într-un anumit sens este la fel pentru toți.

Pilda polilor, sau a minelor, are două părți: 1. proba, la care Domnul supune pe robii Săi în timpul lipsei Lui; 2. judecata, care se face robilor la reîntoarcerea Domnului.

a) Proba la care sunt supuși robii în timpul absenței Domnului.

Luca 19, 11-14

11. Pe când ascultau ei aceste lucruri, Isus a mai spus o pildă, pentru că era aproape de Ierusalim, și ei credeau că Împărăția lui Dumnezeu are să se arate îndată.

12. Deci a zis: »Un om de neam mare s-a dus într-o țară depărtată, ca să-și ia o împărăție, și apoi să se întoarcă.

13. A chemat zece din robii săi, le-a dat zece poli (grecește: mine), și le-a zis: „Puneți-i în negoț până mă voi întoarce.“

14. Dar cetățenii lui îl urau; și au trimis după el solie să-i spună: „Nu vrem ca omul acesta să împărătească peste noi.“«

În ceea ce privește conținutul, această pildă pare să fie cu totul altceva decât ce a spus Isus lui Zacheu. O privire mai atentă asupra contextului arată însă cât de judicioasă este această pildă în acest loc. Ocazia cu care Domnul a spus această pildă rezultă din cuvintele următoare: »**pentru că era aproape de Ierusalim, și ei credeau că Împărăția lui Dumnezeu are să se arate îndată.**« Această așteptare a însoțitorilor Lui este ușor de explicat. Orbul de pe drumul spre Ierihon a strigat înaintea unei mari mulțimi numele lui Mesia, »Fiul lui David«, poporul a fost entuziasmat și a lăudat pe Dumnezeu, iar Isus nu i-a împiedicat. Chiar dacă s-a auzit un murmur, din cauză că a intrat în casa lui Zacheu, inimile tuturor au fost totuși pline de interese față de persoana Domnului. Deoarece Isus a primit osanalele mesianice din parte mulțimii crescânde care venea la Ierusalim pentru sărbătoare (de care El era la o depărtare de aproape o zi de mers), probabil sufletele entuziasmate s-au așteptat ca sosirea Sa în Ierusalim să se transforme într-o intrare oficială festivă ca Mesia în cetatea Sionului.

Isus încearcă, așa cum făcea întotdeauna, să liniștească aceste așteptări și entuziasme carnale. Pe ai Săi nu-i așteaptă o perioadă de triumf. Pe ei îi așteaptă un timp îndelungat de lucru și de punere la încercare. Credințioșii pe care o vor dovedi în acest timp de lucru și de probă va fi măsura pentru partea pe care o vor avea la slava și puterea care le vor fi dăruite atunci când va fi venit cu adevărat ziua triumfului. – În ceea ce privește poporul iudeu în totalitatea lui, el nu va avea parte de slava care va fi așteptată în general, ci el va fi împrăștiat și complet nimic. Acesta este celălalt sens al pildei acesteia.

Pilda începe cu relatarea că un om de neam mare a călătorit într-o țară îndepărtată, ca să-și ia o împărăție, și apoi să se întoarcă.

Probabil că Isus se referă la un eveniment istoric. Fiul lui Irod, Arhelau, (Matei 2, 22), care prin testamentul tatălui său a devenit domn în Iudeea, a călătorit la Roma, ca acolo să primească recunoașterea din partea împăratului, ca el să devină urmaș pe tronul tatălui său. Aceasta i-a reușit, cu toate că în același timp o delegație de iudei s-a dus la Roma ca să ceară încetarea domniei irodiane și preluarea Iudeii sub conducerea directă a administrației romane (compară cu Iosif Flavius, Antologie XVII 11, 1). Arhelau nu a primit titlul de „împărat”, ci numai demnitatea de ethnarch (în greacă: conducător al poporului – în general al ținutului unui popor mic, sau seminții), dar a exercitat funcția de împărat (idem 11, 4). Din cauza acuzațiilor permante, aduse de supușii lui, a pierdut, după zece ani de domnie, funcția și țara și a trebuit să trăiască în exil. Dar că Isus vorbește aici despre El însuși rezultă clar din această comparație: și El, Mesia (=Împăratul), care nu a fost recunoscut ca atare de poporul Său, va exercita funcția de Împărat după ce se va duce (compară capitoul 23, 42) acolo unde I se va atribui împuternicirea.

Împăratul care va veni, din pilda noastră, înainte de a pleca, a chemat la sine pe robii săi și le-a dat zece poli. Trebuie înțeles așa, că fiecare din cei zece robi a primit un pol (o mină = ca. 40 cenți). Fiecare a fost împuternicit să facă negoț cu polul primit. În mod ciudat, traducerea textuală înseamnă: »puneți-i în negoț până mă voi întoarce«. Robi trebuiau să se gândească permanent la venirea domnului lor și astfel să facă negoț.

Spre deosebire de pilda talanților din Evanghelia după Matei, unor exegeți li se pare de neînțeles suma mica care le-a fost dată. Această neînțelegere dispăre dacă ne gândim că aici nu este vorba de administrarea unei avuții, pe care o lasă în urma sa cel ce pleacă în călătorie. Robilor li s-au dat banii cu însărcinarea ca să facă negoț. Această trăsătură arată înțelepciunea de conducător a viitorului împărat. În această sumă mică, care a fost dată robilor, și în activitatea puțin vizibilă, cu care au fost însărcinați, se putea verifica credințioșia și capacitatea lor de administrare în împărăția care va veni.

Scurt timp după ce omul de neam mare a plecat în călătorie, cetățenii lui, care urmau să devină supușii lui, au protestat împotriva poziției lui ca împărat. Din ură față de persoana lui au trimis o delegație după el, ca să-i spună că nu vor ca el să împărățească peste ei. Printr-un protest au făcut cunoscut voința lor încăpățânată: **»Nu vrem ca omul acesta să împărățească peste noi!«** Încercarea lor nu a avut nici-un succes. Împăratul a primit împărăția. Din conținutul pildei rezultă că el s-a întors înapoi ca judecător. Înainte ca să pedepsească pe dușmanii lui, robii lui au trebuit să dea socoteală.

b) Răsplata robilor credincioși
Luca 19, 15-19

15. Când s-a întors înapoi, după ce își luase împărăția, a spus să cheme pe robii aceia, cărora le dăduse banii, ca să vadă cât câștigase fiecare cu ei din negoț.

16. Cel dintâi a venit, și i-a zis: »Doamne, polul tău a mai adus zece poli.«

17. El i-a zis: »Bine, rob bun; fiindcă ai fost credincios în puține lucruri, primește cârmuirea a zece cetăți.«

18. A venit al doilea, și i-a zis: »Doamne, polul tău a mai adus cinci poli.«

19. El i-a zis și lui: »Primește și tu cârmuirea a cinci cetăți.«

În continuarea relatării suntem plasați în momentul după reîntoarcerea omului de neam mare, care acum avea autoritate și maiestate regală. Nu ni se relatează nimic despre felul cum robii au lucrat cu banii încredințați în timpul absenței lui. Aceasta rezultă din vorbirea robilor, atunci când au fost chemați să dea socoteală. Un rob după altul s-au înfățișat și au dat socoteală de ce au făcut. Primul nu a spus: dintr-un pol au rezultat zece, ci spune: »Polul tău a mai adus zece poli«. Robul nu se laudă, ci el laudă polul Domnului. Cu o bucurie smerită laudă polul pe care i l-a încredințat stăpânul său și relatează cât de roditor a fost. Stăpânul său îl laudă și îl răsplătește. Activitatea plină de credințioșie a primului rob este răsplătită cu un domeniu mai mare de activitate și cu recunoștința din partea stăpânului. Mărimea răsplății este în funcție de mărimea rezultatelor. Robul care și-a dovedit credințioșia în lucrurile mici primește împuternicire peste ceva mai mare, peste o parte mare în împărăția împăratului. Primește atâtea cetăți pentru administrare, câți poli a câștigat.¹

După primul rob a urmat al doilea rob. Cu aceeași bucurie smerită laudă și el rodul polului care i-a fost încredințat, numai că rodul este jumătate din cel al primului rob. Domnul îi dă același răspuns plin de dragoste, cu deosebirea că numărul cetăților peste care este pus se reduce la numărul polilor câștigați – cinci. Faptul că în discursul de laudă lipsește exprimarea »Bine, rob bun« nu înseamnă nicidecum că el a fost lipsit de această laudă. Aici lipsește și motivarea: »Fiindcă ai fost credincios în puține lucruri«. Ambele se adaugă de la sine, se subînțeleg. În Evanghelia după Matei 25, 21, dimpotrivă, cuvintele adresate de Domnul se

¹ Nimic nu formează pe om mai mult, decât credințioșia în lucrurile mici. Aceasta îl formează mai mult, mai bine și mai profund decât orice universitate a lumii acesteia, mai mult decât orice specializare a capacității de gândire. Credințioșia în rugăciune, în citirea Cuvântului lui Dumnezeu, în profesie, în lucrarea Domnului, în lucrul pentru El, la împărțirea pliantelor creștine, aceasta formează – aceasta stimulează!

repetă în totalitate, ca prin aceasta să se accentueze în ambele cazuri egalitatea în ceea ce privește lauda și plata. Aici nu este un astfel de motiv. Aici este vorba de diferența care se arată prin cantitatea diferită a plății făcute. În funcție de credincioșia dovedită de ei, cum s-a arătat mărimea ei în venitul realizat, împăratul le-a acordat autoritate de conducere în împărăția lui.

c) Robul necredincios și pedeapsa lui
Luca 19, 20-26

- 20. A venit un altul, și i-a zis: »Doamne, iată-ți polul, pe care l-am păstrat învelit într-un ștergar;**
21. căci m-am temut de tine, fiindcă ești un om aspru; iei ce n-ai pus, și seceri ce n-ai semănat.«
22. Stăpânul i-a zis: »Rob rău; te voi judeca după cuvintele tale. Știai că sunt un om aspru, care iau ce n-am pus și secer ce n-am semănat;
23. atunci de ce nu mi-ai pus banii la zarafi, pentru ca, la întoarcerea mea, să-i fi luat înapoi cu dobândă?«
24. Apoi a zis celor ce erau de față: »Luați-i polul, și dați-l celui ce are zece poli.«
25. »Doamne«, i-au zis ei, »el are zece poli.«
26. Iar el le-a zis: »Vă spun că celui ce are, i se va da; dar de la cel ce n-are, se va lua chiar și ce are.«

Nu toți cei zece robi și-au împlinit cu credincioșie, în timpul absenței stăpânului lor, sarcinile. Exemplului celor doi robi, care reprezintă categoria robilor credincioși, îi este opus exemplul robului care a păstrat polul învelit în ștergar. El s-a folosit de aceeași logică, ca și cel de-al treilea rob din Evanghelia după Matei 25, 24,25, când s-a justificat, însă în ordine inversă. Punctul de plecare în Evanghelia după Matei este asprimea stăpânului casei. Păstrarea inactivă a banului este provocată de frica robului. Cuvintele »**iată-ți polul**« sunt pe primul loc. Odată cu returnarea posesiunii Domnului, el mărturisește că a păstrat polul într-un ștergar. Dezvinovățirea lui este fățarnică, deoarece în locul leneviei lui pune pe prim plan frica față de asprimea Domnului. Împăratul arată, că tocmai din cauza asprimii de care vorbea, pentru împlinirea însărcinării trebuia să facă minimul posibil, pentru care nu se cerea un efort deosebit.

Ceea ce robul leneș aduce ca argumente pentru apărarea lui creează drumul spre condamnarea lui. Judecarea unui răufăcător în baza mărturiei proprii și a recunoașterii vinei este un principiu de drept cu caracter general (compară cu Iov 15, 6; 2 Samuel 1, 16). Robului i se spune că afirmațiile lui cu privire la caracterul stăpânului trebuiau să-l determine să acționeze altfel, dacă el ar fi fost corect. Dacă robul a crezut că stăpânul lui voia să aibă numai foloase personale din munca robului, cum a putut el atunci să păstreze banul mort și fără să-l folosească? Robul, care nu voia să lucreze pentru a aduce câștig stăpânului său, putea totuși să dea banii la zarafi (să-i depună în bancă), ca să aducă dobândă. Faptul că el a păstrat banul stăpânului și l-a dat înapoi neschimbat, nu putea să-i slujească nici de scuză și nici de îndreptățire, ci putea fi numai o agravare a vinei lui. Orice dezvinovățire arată o acuzare, una după alta.²

---

² Așa cum remarcă profesorul Göbel, prin răspunsul dat robului leneș, împăratul nu vrea să spună că el s-ar fi achitat de obligația care o avea, dacă și-ar fi dat banii la zarafi; dar în felul acesta ar fi lucrat consecvent cu sentința pe care a rostit-o asupra stăpânului său, în timp ce comportarea lui arată atât indiferență față de interesele împăratului, cât și lipsă de sinceritate.

Acest om, după cât se pare, reprezintă pe credinciosul care își trăiește zilele într-o anumită indiferență, cu toate că ia parte la toate întrunirile, cum ar fi ora de rugăciune, de studiu biblic, etc., dar el însuși nu este activ în lucrarea Domnului. În indiferența lui, nu cunoaște nici-o frică față de ziua cea mare, când se va da socoteală. Cu o astfel de gândire face pe cât se poate de puțin. Crede că Dumnezeu ar trebui să fie mulțumit dacă ne reținem de la

Din cauza păstrării polului nu i s-a oferit robului nici-un loc în administrația împărăției, ci împăratul a poruncit să i se ia ce i-a fost încredințat, și prin aceasta i s-a anulat relația de serviciu. Cei ce erau în jur au fost însărcinați să-i ia polul încredințat și să îl dea celui ce avea zece poli. La obiecția, că el avea deja zece poli, împăratul răspunde cu o locuțiune proverbială, că fiecare, care are, va primi mai mult, și de la acela care nu are, se va lua și ce are.³ Ceea ce împăratul spune să se ia robului leneș este în favoarea celui ce cu credincioșie și hărnicie a adus un câștig mare pentru stăpânul său. Acest principiu cu caracter general își va găsi aplicarea când va reveni Domnul.

d) Sentința de pedepsire a dușmanilor împăratului
Luca 19, 27

27. »Cât despre vrăjmașii mei, care n-au vrut să împărătesc peste ei, aduceți-i încoace, și tăiați-i înaintea mea.«

Vorbirea împăratului se îndreaptă de la robii săi spre dușmanii săi, ca să spună ce se va întâmpla cu ei. Cetățenii lui au fost chemați în primul rând să aibă parte de binecuvântările împărăției lui. Dar acești cetățeni au devenit dușmanii lui, de aceea el nu mai are pentru ei nici-o altă caracterizare a lor. Expresia: »**vrăjmașii mei**« face aluzie la exprimarea: »**Nu vrem ca omul acesta să împărătească peste noi.**« Sentința, legată cu aducerea dușmanilor, este scurtă și gravă: »tăiați-i înaintea mea.« Expresia gravă din textul original: katasphaxete = a tăia în bucăți, înseamnă în gura judecătorului regal că nu sunt nici-un fel de circumstanțe atenuante pentru cei răzvrățiți, ci ei vor avea parte de pedeapsa unei morți îngrozitoare, fără milă.

Conținutul pildei noastre este împotriva așteptărilor arătării **în curând** a Împărăției lui Dumnezeu, așa cum au gândit iudeii (compară cu Luca 19, 11).

Pilda vorbește, cei drept, de instaurarea unei împărății. Dar acestei instaurări îi precede o călătorie într-o țară îndepărtată și o absență îndelungată a viitorului împărat. În acest timp trebuie ca **slujitorii** regali să dovedească credincioșia lor și ura cetățenilor lui să devină vizibilă.

Isus compară plecarea Sa din această lume, care urma să aibă loc în curând, cu călătoria omului de neam mare; prin reîntoarcerea împăratului, Domnul vrea să arate revenirea Sa în putere și slavă. Ora revenirii Sale în putere și slavă va fi pentru ucenici o oră de răsplătire, iar pentru dușmani va fi o oră a judecății. Prima parte a pildei (Luca 19, 12-14) caracterizează perioada intermediară, când Domnul este departe, ca pe un timp de probă pentru credincioșia ucenicilor și de descoperire a urii dușmanilor Lui. Cea de-a doua parte a relatării (Luca 19, 15-27) arată ce însemnătate are ora revenirii Domnului pentru cei credincioși și pentru dușmani.

---

comportări greșite și nu facem de rușine Evanghelia Sa prin faptele și prin vorbirea noastră, și participăm la orele de Adunare.

Ce înțelege Isus prin **zarafi**? Prin zarafi (sau bancă) se înțelege atotputernicia divină, și prin actul de depunere a banilor, la care a fost solicitat robul, se înțelege starea de rugăciune, în care robul, care se credea inapt să facă ceva pentru Hristos, putea cel puțin să-L roage pe Dumnezeu ca prin cunoștiința biblică să poată recunoaște acel avantaj pe care Dumnezeu îl consideră bun. O astfel de rugăciune poate s-o facă orișicine. Răspunsul lui Isus ar fi fost cam așa: »Dacă nu ai putut lucra, puteai totuși prin rugăciune să-ți dovedești credincioșia!«

³ Există o lege, în baza căreia roadele muncii executate contribuie la mărirea roadelor muncii care se va face în viitor. Căci fiecare har, pe care ți-l însușești zilnic și-l faci un mijloc de a lucra, mărește sensibilitatea noastră pentru revărsări mai mari de har, în timp ce fiecare har, care nu a fost folosit, se va lua înapoi, ceea ce are ca urmare reducerea capacității de a primi daruri noi. Din această lege a vieții morale rezultă că cu timpul toate puterile harului se concentrează în robii credincioși, și ele vor trebui retrase de la cei delăsători. În Evanghelia după Luca 8, 18, Isus a spus: »ce i se pare că are«, aici spune: »ce are«. Ambele expresii sunt corecte. Avem un har, care ne-a fost dat; dar dacă nu-l facem să lucreze în noi, atunci nu-l posedăm cu adevărat, credem numai că îl avem.